

A na vesnici zůstane jen průvan po člověku.

Komentář Štěpána Chába

- CZ24 News | 20. února 2024

ČR: Tak nám na vesnice chtějí dovézt budoucnost. Bezobslužné obchody s potravinami, kam se člověk dostane jen s chytrým telefonem a chytrou občankou v něm. Platí se telefonem, vše je postavené na čípech a monitorování pohybu zákazníka. Pokrok nelze zastavit.

Seznam Zprávy informovaly o novém řetězci s ryze českým názvem Minute Shop. Můžete si jít nakoupit ve dvě ráno, zboží nemusíte ani markovat, dáte ho na pás, projede tunýlkem plným senzorických antén a je nakoupeno. Stačí jen potvrdit platbu na telefonu a jít domů. Je to takový pěkný krok k budoucí bezhotovostní společnosti. Krok do budoucnosti.

No, jak se to vezme. O víkendu naše banka (mám mBank) prováděla aktualizaci systémů. A vyrobila při ní chybu, takže jsme nemohli platit kartou. Ano, stydím se, občas se to stane, že si člověk nevybere hotovost a jde na pokladní rovnou s kartou. Většinou jedeme přes hotovost. Zásadově, jako vzkaz nenechavé budoucnosti, která usiluje o to, abychom se těch barevných papírků vzdali a přešli už jen na virtuální peníze. Trvalo šest hodin, než jsme se domohli nápravy takové chyby. Operátorka na lince nám vysvětlila denní, měsíční i roční limity, vysvětlila, že chyba v systému nám stanovila limit na čtyři stovky měsíčně, pravila, že to opravit v internetovém bankovníctví nemohu (jako kdybych to nevěděl, když jsem se s tím hodinu mořil a kolem hlavy mi létaly otazníky), nabídla nám několik „výhodných“ půjček... a pak limit odblokovala sama.

Šest hodin kvůli jakési chybě při aktualizaci systémů. Chyba se stane, nestěžuji si. Může takový výpadek postihnout i hotovost v peněženke? Jen se ptám. A to byla jen malá chyba, která se hned vyřešila. Ale co jiné náhody a události? Zemětřesení? Blackout? Válka, kterou se tu už dva roky statečně strašíme? Sluneční erupce, která vyřadí elektroniku? Teroristický útok na energetický rozvod? Hackerský útok? Telefon spadlý do kanálu? Může se toho stát tolik. V Austrálii proběhly před lety mohutné povodně. A protože v Austrálii jdou s dobou, neměl prakticky nikdo v oblasti hotovost. Jen karty, chytré hodinky, telefony. Jenže týden jim nic nefungovalo. Vláda musela nechat vrtulníkem na místo dopravit bankomat, aby si lidé mohli vybrat hotovost. I u nás míváme povodně. A může přijít stoletá voda a prostě část obcí na pár dní odtrhnout od civilizace. Není v tu chvíli hotovost přinejmenším výborná alternativa?

Máme u nás takový milý obchůdek. Zatím s obsluhou. Jednou jsem se ploužil mezi regály a hledal to, co jsem měl napsané na papírku, když mi bylo dáno vyslechnout rozhovor pána u kasy s pokladní. Ptal se, jestli může nákup nechat napsat na futra, výplatu má za tři dny, doma hladové děti. Pokladní přikývla a začali se bavit o drahotě. Pak pán vyluxoval regály a ano, výsledná suma se napsala na futra. Stane se, že pár dní před výplatou prostě není kde brát. I mně se to stalo, když jsem se stal čerstvě rodičem a s hrůzou zjišťoval, že to není taková sranda. A tak jsem ve vesnickém obchůdku vzal pokladního (a zároveň majitele) stranou a prostě si poprosil o zápis na futra. Moc by mě zajímalo, jak si s takovou veskrze lidskou potřebou poradí bezobslužná krabice s ryze českým názvem Minute Shop. Pokud je v plánu do budoucna vybit všechny obchody s pokladními, takové ty vesnické, kde se lidi znají, nebojí se napsat si nákup na dluh, kam se poděje takové to mezilidské – jasně, to víš, že ti pomůžu.

A tak se tak procházím stromořadím budoucnosti a říkám si, ejhle, a co náš krámský, co s ním bude? A co bude s místním podnikáním? Obchod s ryze českým názvem Minute Shop vyrostе na návsi,

konkurenčně odepíše dumpingovými cenami okamžitě obchod s obsluhou a krámský může odejít na úřad práce. Jistě, to se snese. On se nějak zařídí. Určitě ano, ten náš je moc šikovný a zvládne to. Ale je tu otázka zisků. Malý obchod se svým krámským udržoval jakýs takýs oběh peněz v obci. Danil v obci, byl ku prospěchu obce (ten náš ze skromných zisků sponzoruje místní čutálistický klub pro děcka, občas jim nakoupí mičudy). Minute Shop je začínající korporát. Peníze bude stahovat do Prahy, danit bude v Praze (než se přesune na Kypr, aby mohl danit tam). A vesnice bude zase chřadnout, uvadat, upadat, chudnout a o to víc se vyprazdňovat. Už takhle z vesnice ten náš český kapitalismus odsál veškerou kulturu, kina, diskotéky, rockové kluby. Teď odsaje i ten poslední zbytek. Vesnice jako mrtvý skanzen. S bezobslužným obchodem a bezobsažnou společností.

Rozhodně neříkám, že je to všechno blbě. Je to vývoj. Nelíbí se mi, bere to lidské z vesnických společenství, z digitalizace, která měla být vstřícným asistentem pro život, dělá dozor, odosobňuje, odlidšťuje. Ale k takové společnosti zjevně s vylepšenou internacionálou na rtech spějeme. Jen poznamenávám, že to má i svá temná úskalí, která pár let po zavedení bezobslužných obchodů budeme řešit.

Minute Shop. Víím, neustále opakuju, že je to ryze český název a on není, snažím se tím trochu pohnout směrem k jistému ohledu na to, že čeština je moc hezký jazyk a takový název jako Minutový obchůdek by byl mnohem líbivější, zvukomalebnější než nádor se jménem Minute Shop. To je takové otlemeně nečeské. Pavel Eisner by nad takovým zvěrstvem zaplakal. Nikdy asi nepochopím, proč se za tu češtinu tak stydíme. Vždyť je to nejkrásnější jazyk na celém širém světě.

AUTOR: Štěpán Cháb

[ZDROJ](#)